Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2015-10-21

LS 2015-0946

Landstingsstyrelsen

Uppdatering av finanspolicy för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Finanspolicy för Stockholms läns landsting som varje år uppdateras av landstingsfullmäktige.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna finanspolicy för Stockholms läns landsting enligt landstingsdirektörens förslag, att gälla från och med den 1 januari 2016.

Landstingsrådsberedningens motivering

De förändringar av finanspolicyn som föreslås är effekter av förändrat internt arbetsätt och förändringar i omvärlden. Vidare föreslås en utökning av placeringsmöjligheter.

Landstingets finanspolicy skall präglas av balanserat risktagande och långsiktighet och presenterat förslag till uppdaterad finanspolicy avspeglar mycket väl den utgångspunkten.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 september 2015
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Ändringsbilaga finanspolicy 2016

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Ekonomi och finans
Ekonomiska utredningar och analyser

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-09-24

LS 2015-0946

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -10- 12
Dnr LS 2015-0946
Rotel I

Uppdatering av finanspolicy för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Finanspolicy för Stockholms läns landsting som varje år uppdateras av landstingsfullmäktige.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 september 2015
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Ändringsbilaga finanspolicy 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna finanspolicy för Stockholms läns landsting enligt landstingsdirektörens förslag, att gälla från och med den 1 januari 2016.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Stockholms läns landstings finanspolicy uppdateras årligen. Detta med anledning av att regelverket för den finansiella verksamheten inom landstinget skall ha hög aktualitet och vara väl anpassat efter rådande förutsättningar i omvärlden. De förändringar av finanspolicyn som föreslås i årets uppdatering är huvudsakligen relaterade till förändringar i omvärlden, men delvis även en följd av ändrade interna arbetssätt och synsätt gällande finansiella risker och de finansiella transaktionerna.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige fastställde finanspolicyn för Stockholms läns landsting senast den 16-17 december 2014, § 87 (LS 1406-0777). Syftet med finanspolicyn är att den ska utgöra ett övergripande regelverk för den

finansiella verksamheten inom hela Stockholms läns landsting, samt att klargöra ansvarsfördelningen mellan landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen, AB Stockholms läns landstings Internfinans (Internfinans) samt övriga nämnder och styrelser.

Överväganden
Förslagen till ändringar görs avseende de skrivningar i finanspolicyn som avser Lån (inlåning) eller finansiell leasing (3.8), Förskottsbetalning (3.9), Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta (3.10) och Koncernens motpartsrisk i derivat (7.3). De förslag till större ändringar som föreslås beskrivs nedan.

Förslaget om förändring av räntesättningen på de interna lånen innebär en uppdelning av räntekostnaden i en del som beror på kapitalbindning och en del som beror på räntebindning. Kapitalbindningen hanteras av Internfinans centralt medan räntebindningen på enhetsnivå är respektive förvaltning/bolags ansvar. För att förtydliga vad detta innebär för förvaltningarna/bolagen föreslås att följande text läggs till under punkt 3.8 "Lån (inlåning) eller finansiell leasing" i finanspolicyn:

Förvaltning/bolag ansvarar för att balansera ränteomsättningsrisken på sin skuldportfölj genom att reglera den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden (räntebindningen). Om inga andra lokala riktlinjer utfärdas gäller att denna räntebindning ska uppgå till mellan 0 och 5 år. Förvaltning/bolag kan dock i samråd med Internfinans upprätta egna lokala riktlinjer för räntebindningen anpassade till den enskilda enhetens verksamhet och riskprofil.

Förskottsbetalning förekommer där betalning sker innan leverans och godkännande av vara eller tjänst. Vid förskottsbetalning uppkommer risk för att leverantören hamnar på obestånd innan leveransen har utförts och godkänts. Landstingets förvaltningar/bolag bör i möjligaste mån undvika förskottsbetalningar vid upphandlingar. Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. För de institut som utfärdar bankgaranti eller motsvarande garanti har det tidigare krävts en ratingnivå på lägst en av följande:

Standard & Poor's	A
Fitch	A
Moody's	A2

Ratinginstitutens revideringar av ratingbetyg har inneburit en gradvis sänkning av betygen inom banksektorn. För att kunna säkerställa valmöjligheter vid upphandlande av bankgarantier vid förskottsbetalning föreslås att finanspolicyns ratingkrav mjukas upp något. Därför föreslås istället att det krävs en ratingnivå på lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Ratingkravet föreslås gälla såväl grundregeln som det undantag som kan göras om leverantören själv har tillräckligt god rating.

Ratingkravet för att landstinget ska kunna godkänna en bank som motpart vid användandet av derivatinstrument (punkt 7.3) föreslås ändras enligt ovan. Den föreslagna förändringen hänger ihop med att gradvis sänkta ratingar för banksektorn riskerar att göra gruppen av tillåtna bankmotparter så liten att det uppstår koncentrationsrisker.

Därutöver föreslås en förändring av regelverket kring valutasäkringar, vilket beror dels på att det i vissa lägen finns osäkerhet kring storleken på valutaflöden 12 månader fram i tiden och dels på att en successiv säkring över tiden ger en bättre riskprofil än att säkra hela det belopp som förfaller inom 12 månader. Följande regler föreslås gälla vid valutasäkring: För flöden längre än 9 månader, men kortare än 12 månader, gäller att minst 50 procent behöver säkras. För flöden längre än 6 månader, men kortare än 9 månader, gäller att minst 75 procent behöver säkras. För flöden närmare i tiden än 6 månader gäller att minst 90 procent behöver säkras. För detaljerad information av samtliga förändringar av finanspolicyn, se ändringsbilagan.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Godkännande av finanspolicyn enligt detta tjänsteutlåtande medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Vissa förslag till förändringar kan dock medföra viss ökad motpartsrisk, vilket balanseras av minskade koncentrationsrisker.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Gunnel Forsberg
Ekonomidirektör

Finanspolicy

Stockholms läns landsting

2016-01-01

Innehållsförteckning

KAPITEL 1 SYFTE, MÅL OCH GILTIGHET 3

1.1 SYFTE OCH INLEDNING 3
1.2 MÅL FÖR DEN FINANSIELLA VERKSAMHETEN 3
1.3 UPPDATERING AV FINANSPOLICYN 3
1.4 GILTIGHETSTID 3

KAPITEL 2 ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING 4

2.1 ANSVARSNIVÅER 4
2.2 ANSVARS- OCH BEFOGENHETSFÖRDELNING 4
2.2.1 Landstingsfullmäktige 4
2.2.2 Landstingsstyrelsen 4
2.2.3 Landstingsstyrelsens förvaltning 4
2.2.4 Internfinans 5
2.2.5 Nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse) 5

KAPITEL 3 KONCERNSAMORDNING 6

3.1 SAMMANHÅLLEN FINANSFÖRVALTNING 6
3.2 INTERNBANKEN – INTERNFINANS 6
3.4 KONCERNKONTOSYSTEM 6
3.5 LIKVIDITETSPROGNOSER 6
3.6 RISKHANTERING 6
3.7 PLACERINGAR (UTLÅNING) 7
3.8 LÅN (INLÅNING) ELLER FINANSIELL LEASING 7
3.9 FÖRSKOTTSBETALNING 7
3.10 HANDEL MED UTLANDET, UPPHANDLING I UTLÄNDSK VALUTA 8
3.11 BORGEN 9
3.12 DETALJERADE FÖRESKRIFTER, KONCERNGEMENSAMMA RUTINER 9

KAPITEL 4 UPPFÖLJNING OCH KONTROLL 10

4.1 GENERELL RAPPORTERING AV EFTERLEVNAD 10
4.2 SPECIFIK RAPPORTERING 10
4.3 AVVIKELSER 10

KAPITEL 5 INTERNFINANS UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING 11

5.1 TILLÅTNA FINANSIERINGSALTERNATIV 11
5.2 RISKHANTERING AVSEENDE UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING 11
5.2.1 Betalningsberedskap 11
5.2.2 Skuldens räntebindningstid 11
5.2.3 Derivat i skuldförvaltningen 11
5.2.4 Skuldens förfallostruktur 11

KAPITEL 6 INTERNFINANS FÖRVALTNING AV LIKVIDA MEDEL 12

6.1 TILLÅTNA PLACERINGAR 12
6.2 RISKHANTERING AVSEENDE MEDELSFÖRVALTNING 12
6.2.1 Placeringens likviditet 12
6.2.2 Placeringens räntebindningstid 12
6.2.3 Derivat i medelsförvaltningen 12
6.2.4 Motpartsstruktur för placeringar 13
6.2.5 Extern utlåning 14
6.2.6 Amortering 14

KAPITEL 7 INTERNFINANS ÖVRIGA HANTERING 15

7.1 KONCERNENS VALUTARISK 15
7.3 KONCERNENS MOTPARTSRISK I DERIVAT 15

KAPITEL 8 ÖVRIGT 16

8.1 KONCERNENS PENSIONSFÖRPLIKTELSER 16
8.1.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser 16
8.1.2 Hantering av avsatta medel till pensioner 16

Kapitel 1
Syfte, mål och giltighet

1.1 Syfte och inledning

Finanspolicyn ska utgöra ett övergripande regelverk för den finansiella verksamheten inom hela landstingskoncernen, Stockholms läns landsting (SLL). Detta innebär att finanspolicyn gäller samtliga nämnder och styrelser.

Den finansiella verksamheten inom SLL är koncentrerad till koncernens internbank, AB SLL Internfinans (Internfinans), vilken på grund av sin särställning i koncernens finansiella verksamhet speciellt tilldelats tre kapitel i policyn, kapitel 5-7. Vidare innebär särställningen att Internfinans styrdokumentation[1] utgör ett komplement till finanspolicyn när det gäller koncernens finansiella hantering och innehåller ytterligare preciseringar.

1.2 Mål för den finansiella verksamheten

Landstinget ska i enlighet med kommunallagen 8 kap 2 § förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Landstinget ska inom de riskramar som anges i denna policy sträva efter att erhålla god avkastning på medelsförvaltningen och ådra sig så låga kostnader som möjligt för finansiering och skuldförvaltning.

Målsättningen vad gäller landstingskoncernens betalningsströmmar ska vara att eliminera onödig kapitalbindning samt att utforma betalningsrutiner så att betalningsströmmarna flyter optimalt.

1.3 Uppdatering av finanspolicyn

Landstingsfullmäktige ska minst en gång varje år besluta om uppdatering av finanspolicyn.

1.4 Giltighetstid

Denna policy gäller från och med den 1 januari 2016 och ersätter den tidigare policyn (LS 1406-0777). Policyn gäller tills en ny uppdatering beslutas.

[1] ”Riktlinjer för den finansiella verksamheten för AB Stockholms läns landstings Internfinans”, fastställd av Internfinans styrelse och anmäld till landstingsstyrelsen.

Kapitel 2
Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Ansvarsnivåer

Följande ansvarsnivåer kan identifieras. Internfinans fungerar som koncernens internbank.

Beslutande ansvarsnivå	Verkställighetsnivå (förvaltning/bolag)
Landstingsfullmäktige	Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsen	Landstingsstyrelsens förvaltning
Års-/bolagsstämma och styrelse för Internfinans	Internfinans
Övriga nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse)	Övriga förvaltningar och övriga helägda bolag

2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

Nedan definieras fördelning av ansvar, befogenheter och verkställighetsansvar som ska gälla för den finansiella verksamheten.

2.2.1 Landstingsfullmäktige

- Ansvarar för att förvaltningen sker i överensstämmelse med kommunallagen 8 kap 2 – 3 §§.
- Beslutar om finanspolicy, d v s övergripande mål, regler och riktlinjer avseende all finansiell verksamhet i SLL.
- Beslutar om landstingets externa utlåning.
- Beslutar om ramen för SLL:s samlade finansiering.
- Beslutar om borgensåtaganden.

2.2.2 Landstingsstyrelsen

- Ansvarar för landstingets medelsförvaltning samt hantering av finansiella risker.
- Beslutar om avtal mellan landstinget och extern förvaltare.
- Träffar samverkansavtal mellan landstinget och Internfinans.
- Ansvarar för säkerställande av att målet avseende betalningsberedskap uppfylls.
- Beslutar om borgensåtaganden om maximalt 50 miljoner kronor årligen (högst 10 miljoner kronor per beslut).

2.2.3 Landstingsstyrelsens förvaltning

Landstingsstyrelsens förvaltning är landstingsstyrelsens verkställande verksamhet och ansvarar för verkställande av följande:

- uppföljning av att den finansiella verksamheten bedrivs i enlighet med fastställd finanspolicy
- upprättande av förslag till avtal mellan landstinget och förvaltare, avseende såväl intern som extern förvaltning, dock ej vad gäller donationsmedel

2.2.4 Internfinans

Bolaget ska fungera som internbank med landstingsstyrelsens uppdrag att enligt avtal:

- hantera intern in- och utlåning
- agera externt i låne- och placeringsfrågor för hela landstingskoncernens räkning
- hantera finansiella risker för landstingskoncernen
- administrera landstingets koncernkonto
- förvalta donationsmedel i enlighet med stiftelseförvaltningens placeringspolicy

2.2.5 Nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse)

- Ansvarar för att förvaltningens/bolagets finansiella verksamhet hanteras i enlighet med finanspolicy.
- Ansvarar för att vid behov upprätta lokala riktlinjer för att säkra efterlevnad av finanspolicy.
- Ansvarar för verksamhetens finansnetto.
- Avhänder sig uppkomna finansiella risker i samråd med Internfinans.
- Rapporterar följsamhet av finanspolicy samt inkommer med likviditetsprognoser.

Kapitel 3
Koncernsamordning

3.1 Sammanhållen finansförvaltning

Landstingskoncernen tillämpar en sammanhållen finansförvaltning. I detta kapitel avhandlas regler och riktlinjer som ställts upp för att tillgodose ändamålet av en sammanhållen finansförvaltning.

3.2 Internbanken – Internfinans

Landstingskoncernen har upprättat en internbank, AB SLL Internfinans, som spelar en central roll i koncernens finansförvaltning. Internfinans agerar externt i finansiella frågor för hela landstingskoncernens räkning. Detta innebär bland annat att Internfinans hanterar hela koncernens skuldförvaltning och koncernens identifierade finansiella risker. Tre kapitel i denna policy reglerar specifikt Internfinans hantering och ger en bild av koncernens externa hantering.

3.3 Bolag och förvaltningar

Förvaltningar och bolag ska alltid samråda med Internfinans vid ärenden med externa motparter och får inte självständigt agera i finansiella frågor.

3.4 Koncernkontosystem

Koncernen skall ha ett gemensamt koncernkontosystem för alla förvaltningar och helägda bolag. Förvaltningar/bolag ska utnyttja konto i koncernkontosystemet och verksamheterna ska som regel inte använda bank- eller girokonto utanför systemet. För eventuella undantagsfall där förvaltning/bolag utifrån verksamhetsbehov kompletterar användande av koncernkonto med annat konto, skall det tillses att likvida medel skyndsamt förs över till koncernkontosystemet.

3.5 Likviditetsprognoser

För att Internfinans ska kunna sköta sina åtaganden på ett optimalt sätt behövs rättvisande likviditetsprognoser från verksamheterna inom koncernen. Varje förvaltning/bolag ska rapportera likviditetsprognoser i enlighet med instruktioner som utgår från Internfinans behov.[1]

3.6 Riskhantering

Ekonomisk verksamhet innebär alltid ett risktagande. Det åligger varje förvaltning och bolag att identifiera finansiella risker och att i samråd med Internfinans hantera dessa. För definitioner av finansiella risker, se bilaga 1. Finansiella derivat kan användas för att hantera vissa risker. Andra derivat än de som får användas inom ramen för koncernens centrala finansförvaltning får inte användas internt inom landstingskoncernen, se de kapitel som rör Internfinans.

[1] Instruktioner återfinns i koncernens Ekonomihandbok.

I det fall finansiella instrument används i säkringssyfte, och om säkringsredovisning ska användas, ska detta dokumenteras i enlighet med Rekommendation 21, Redovisning av derivat och säkringsredovisning, utgivet av Rådet för kommunal redovisning.

3.7 Placeringar (utlåning)

Förvaltning/bolag som vill placera likvida medel ska göra detta hos Internfinans till marknadsmässiga villkor.

3.8 Lån (inlåning) eller finansiell leasing

Förvaltning/bolag som vill uppta lån ska göra detta i samråd med Internfinans. Om förvaltning/bolag vill använda finansiell leasing är det tillåtet om det inte finns beslutad restriktion mot detta och endast i samråd med Internfinans. Utfärdande av publikt lån eller annat upptagande av kredit på marknaden verkställs endast av Internfinans. Upptagande och förtidslösen av lån inom koncernen sker till marknadsmässiga villkor.

Förvaltning/bolag ansvarar för att balansera ränteomsättningsrisken på sin skuldportfölj genom att reglera den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden (räntebindningen). Om inga andra lokala riktlinjer utfärdas gäller att denna räntebindning ska uppgå till mellan 0 och 5 år. Förvaltning/bolag kan dock i samråd med Internfinans upprätta egna lokala riktlinjer för räntebindningen anpassade till den enskilda enhetens verksamhet och riskprofil.

3.9 Förskottsbetalning

Förskottsbetalning förekommer där betalning sker innan leverans och godkännande av vara eller tjänst.

Vid förskottsbetalning uppkommer risk för att leverantören hamnar på obestånd innan leveransen har utförts och godkänts. Landstingets förvaltningar/bolag bör i möjligaste mån undvika förskottsbetalningar vid upphandlingar. Förvaltning/bolag ansvarar för att något av nedanstående alternativ vid varje tidpunkt är uppfyllt:

Grundregel

Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgaranti eller motsvarande garanti ska utfärdas av institut med ratingnivå på lägst en av följande:

Standard & Poor’s	A-
Fitch	A-
Moody’s	A3

Bankgaranti eller motsvarande garanti ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

I det fall annan garanti än bankgaranti erhålls ska förvaltning/bolag kunna påvisa att säkerhet minst motsvarande bankgaranti erhålls.

Undantag

Undantag från kravet på bankgaranti eller motsvarande garanti enligt ovan kan beviljas i samråd med Internfinans om leverantören har en godkänd rating enligt grundregeln.

Garanti utfärdad av koncernens moderbolag eller ett av moderbolaget till 100 procent ägt bolag inom samma koncern som motparten kan även accepteras efter samråd med Internfinans förutsatt att aktuellt bolag har rating enligt grundregeln.

Om inget av ovanstående villkor är uppfyllt kan förvaltningar/bolag i samråd med Internfinans besluta om att inte skydda förskottsbetalning om beloppet är högst 20 miljoner kronor samtidigt per motpart och leverans sker inom sex månader. Förvaltning/bolag ska i detta fall förse Internfinans med en bedömning av leverantörens kreditvärdighet som motiverar varför undantag ska göras.

Bevakning av garanti åligger respektive verksamhet.

3.10 Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta

Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknat till svenska kronor, förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras. Exempel på detta är prisklausuler som refererar till växelkursförändringar och betalflöden i utländsk valuta.

I samband med upphandling är det tillåtet att sluta avtal med koppling till utländsk valuta. Landstingets förvaltningar/bolag bör dock i möjligaste mån undvika detta.

Förvaltning/bolag ansvarar för att bedöma behovet av valutasäkringsåtgärder samt att tillräckliga valutasäkringsåtgärder vidtas.

Då det föreligger valutarisk, det vill säga om avtal avses tecknas med koppling till utländsk valuta, gäller att förvaltning/bolag vid varje tidpunkt totalt får ha valutarisk på högst 20 miljoner kronor som ej är valutasäkrade. Det totala belopp som vid varje tidpunkt inte är valutasäkrat enligt detta undantag får dock maximalt uppgå till motsvarande 100 miljoner kronor.

Om valutarisken för förvaltning/bolag kan komma att överstiga 20 miljoner kronor ska Internfinans kontaktas i förväg för avstämning av huruvida valutasäkring ska ske eller ej. Utformningen av valutasäkring samt graden av säkring ska överenskommas mellan Internfinans och upphandlande verksamhet innan avtal i utländsk valuta tecknas.

Om bedömningen efter avstämning med Internfinans är att valutasäkring ska ske gäller följande:

- För flöden längre än 9 månader, men kortare än 12 månader, gäller att minst 50% behöver säkras.
- För flöden längre än 6 månader, men kortare än 9 månader, gäller att minst 75% behöver säkras.
- För flöden närmare i tiden än 6 månader gäller att minst 90% behöver säkras.

I det fall det i avtal finns option på att köpa viss utrustning eller liknande i framtiden (beställningsoption), i utländsk valuta, behöver inte beställningsoptionen valutasäkras då man i detta fall alltid har alternativet att inte utnyttja den. Så snart avtal finns om att beställningsoption ska utnyttjas ska dock betalningar kopplade till optionen valutasäkras enligt reglerna ovan i detta avsnitt.

3.11 Borgen

Borgen får inte tecknas till förmån för kommersiell verksamhet utanför landstingskoncernen. Landstinget åtar sig borgensåtaganden endast i undantagsfall. I sådana fall ska landstingsfullmäktige/landstingsstyrelsen besluta om borgensåtagandet i varje enskilt fall. Därvid tar landstinget en avgift som motsvarar avgiften för bankgaranti. Landstingsfullmäktige kan dock i varje enskilt fall besluta att avgift för borgen inte ska uttas. Landstingsstyrelsen får besluta om borgensåtaganden inom en årlig totalram om högst 50 miljoner kronor, med ett högsta belopp om 10 miljoner kronor för varje beslut.

För borgensåtaganden gällande pensionsförpliktelser hänvisas till kapitel 8.

3.12 Detaljerade föreskrifter, koncerngemensamma rutiner

I koncernens Ekonomihandbok finns detaljerade föreskrifter som utgår bland annat från denna policy.

Kapitel 4
Uppföljning och kontroll

4.1 Generell rapportering av efterlevnad

Förvaltningar och bolag ska rapportera efterlevnad av finanspolicyn vid varje bokslut enligt gällande anvisningar i koncernens Ekonomihandbok. Efterlevnaden återrapporteras till landstingsfullmäktige vid delårs- samt årsbokslut. Rapportering av eventuella avvikelser från finanspolicy ska avse hela den aktuella perioden och inte endast det aktuella läget vid rapporteringstillfället. Även planerade/beslutade och/eller vidtagna korrigerande åtgärder ska noteras i rapporteringen.

4.2 Specifik rapportering

Förvaltningar och bolag ska i samband med varje bokslut enligt gällande anvisningar speciellt rapportera:

- valutarisk överstigande motsvarande 2 miljoner kronor
- förskottsbetalning överstigande 5 miljoner kronor
- bankgarantier avseende förskottsbetalningar

Internfinans är slutmottagare av ovanstående rapportering och skall tillse att denna används i den finansiella riskhanteringen, inkluderat att bevaka och följa upp eventuella koncernövergripande limiter behandlade i övrigt i finanspolicyn.

Internfinans ska löpande rapportera efterlevnaden av sin egen styrdokumentation till Internfinans styrelse.

4.3 Avvikelser

Om avvikelse från finanspolicy konstateras ska Internfinans riskkontrollfunktion snarast meddelas och avvikelsen snarast behandlas i enlighet med gällande rutiner för avvikelsehantering inom Internfinans som fastställts av Internfinans styrelse.

Kapitel 5
Internfinans upplåning och skuldförvaltning

5.1 Tillåtna finansieringsalternativ

Nedan specificeras tillåtna alternativ för finansiering:

- upplåning i bank, finansiella institutioner eller börsnoterade bolag
- utgivande av skuldebrev avsedda för allmän handel eller ställda till viss juridisk person
- leasing
- finansiering på annat sätt eller från annan part, genom särskilt beslut av landstingsstyrelsen

5.2 Riskhantering avseende upplåning och skuldförvaltning

5.2.1 Betalningsberedskap

För att säkerställa kortsiktig betalningsförmåga ska betalningsberedskapen för landstingskoncernen i genomsnitt per kalendermånad uppgå till minst 3 veckor, dvs. 21 kalenderdagar. Betalningsberedskapen utgörs av outnyttjade bindande kreditlöften och likvida medel. Det bedömda behovet av betalningsberedskapen i kronor definieras som summan av verksamhetens kostnader och finansiella kostnader under rullande 12- månaders period beräknat till och med senaste bokslut dividerat med 365 multiplicerat med målet för betalningsberedskapen uttryckt i antal dagar.

5.2.2 Skuldens räntebindningstid

För att balansera ränteomsättningsrisk, regleras den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden för skuldportföljen. Skuldportföljens räntebindningstid ska uppgå till mellan 2 och 5 år. Skuldförvaltningen ska utvärderas månadsvis mot en treårig jämförelseränta.

5.2.3 Derivat i skuldförvaltningen

Användning av räntederivat förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker samt administrativa rutiner för att hantera dessa affärer. Räntederivat får användas till att påverka portföljens ränteomsättningsrisk i enlighet med ovanstående mandat. Derivaten ska medräknas vid beräkning av skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna derivat är ränteterminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, ränteoptioner och kombinationer av dessa instrument. Innan ett derivat används för första gången ska Internfinans styrelse godkänna instrumentet.

5.2.4 Skuldens förfallostruktur

Landstingets låneförfall ska spridas över tiden så att refinansieringsbehoven inte blir allt för stora under en enskild tidsperiod.

Kapitel 6
Internfinans förvaltning av likvida medel

6.1 Tillåtna placeringar

Nedan specificeras tillåtna alternativ för placering av likvida medel:

- räntebärande värdepapper
- bankinlåning inklusive deposit

6.2 Riskhantering avseende medelsförvaltning

6.2.1 Placeringens likviditet

För att begränsa likviditetsrisk får placering ske i likvida räntebärande värdepapper och på bankkonto, därutöver får deposit användas.

6.2.2 Placeringens räntebindningstid

För att begränsa ränterisk, regleras den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden för koncernens placeringar. Räntebindningstiden får uppgå till högst 6 månader för placeringsportföljen.

6.2.3 Derivat i medelsförvaltningen

Derivat får inte användas i tillgångsförvaltningen.

6.2.4 Motpartsstruktur för placeringar

För att begränsa kreditrisk regleras koncernens motparter vid placering enligt nedanstående fördelning.

Kategori		**Maximal placeringsvolym per kategori**	**Maximal placeringsvolym per motpart/ emittent**
Svenska staten		Obegränsat	Obegränsat
Av svenska staten helägda bolag med en löptid på upp till ett år. Internfinans styrelse ska godkänna emittent.		Max 900 mkr	Max 500 mkr
Värdepapper utgivna av utländsk stat med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå på lägst en av följande:		Max 600 mkr	Max 300 mkr
Standard & Poor's	A		
Fitch	A		
Moody's	A2		
Banker med ratingnivå på lägst en av följande:		Obegränsat	Max 1 100 mkr
Standard & Poor's	A		
Fitch	A		
Moody's	A2		
Värdepapper utgivna av kommuner och landsting med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå motsvarande K-1 eller lägst en av följande:		Max 900 mkr	Max 500 mkr
Standard & Poor's	A-2		
Fitch	F-2		
Moody's	P-2		
Värdepapper utgivna av privat sektor med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå motsvarande K-1 eller lägst en av följande:		Max 900 mkr	Max 500 mkr
Standard & Poor's	A-2		
Fitch	F-2		
Moody's	P-2		

Obegränsade medel får dock stå på konto i den bank där landstinget har sitt koncernkontosystem och räknas ej in i kreditrisken ovan.

6.2.5 Extern utlåning

Utlåning till landstingsexterna parter som inte regleras ovan får endast ske efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Villkoren för utlåningen ska då fastställas för varje enskilt ärende.

6.2.6 Amortering

Likviditet kan användas till att i förtid amortera befintlig låneskuld.

Kapitel 7
Internfinans övriga hantering

7.1 Koncernens valutarisk

Tillåtna derivat vid hantering av valutarisk är valutaterminer, valutaswappar och valutaoptioner. Innan ett derivat vid hantering av valutarisk används för första gången ska Internfinans styrelse godkänna instrumentet. Det åligger Internfinans att kontrollera att det totala belopp som har undantagits från valutasäkringar under punkt 3.10, stycke 4, inte överstiger gränsen 100 miljoner kronor.

7.2 Koncernens förskottsbetalningar

Det totala belopp för landstingskoncernen som vid varje tidpunkt får vara utestående gällande beviljade undantag för förskottsbetalningar utan uppfyllda ratingkrav är maximalt motsvarande 100 miljoner kronor.

7.3 Koncernens motpartsrisk i derivat

Landstinget får ha banker med ratingnivå på lägst en av följande som motparter vid användandet av derivat:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Om fullgoda säkerheter ställs av motparten anses motpartsrisk mot denna motpart inte föreligga och därmed behöver ratingkravet ej tillämpas. Beslut om sådan hantering fattas av Internfinans styrelse.

Kapitel 8
Övrigt

8.1 Koncernens pensionsförpliktelser

8.1.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser

Landstinget tryggar bolagens pensionsförpliktelser genom en kommunal borgen under förutsättning att bolagen är helägda av landstinget och så länge bolagen bibehåller kollektivavtal om pensioner som tecknats av landstinget samt så länge bolagen använder sig av den av landstinget anlitade pensionsadministratören. Landstinget tryggar dessutom genom en kommunal borgen Locum AB:s pensionsförpliktelser samt solidariskt med Norrtälje kommun TioHundra AB:s pensionsförpliktelser.

8.1.2 Hantering av avsatta medel till pensioner

Landstingets årliga avsättning till pensionsmedel återlånas till verksamheten. Dessa medel används för att finansiera landstingets investeringsverksamhet och utlåning görs i enlighet med reglerna i denna policy.

Med landstingets (resultatenheten Koncernfinansiering) pensionsförpliktelser avses följande:

- Landstingets förvaltningsorganisation
- Den del av pensionsförpliktelser upparbetade i helägda bolag som inte förts över från koncernfinansiering till respektive bolags balansräkning
- AB Storstockholms Lokaltrafik – pensionsförpliktelser intjänade före 1992

Landstingets bolag får inte bilda pensionsstiftelser eller på annat sätt externt hantera sina pensionsförpliktelser utan godkännande av landstingsfullmäktige.

Bilaga 1: Definitioner av finansiella risker

Kreditrisk	Kreditrisk är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser. Avvecklingsrisk, kapitalrisk, motpartsrisk, landrisk, koncentrationsrisk och systemrisk ingår i kreditrisker.
Marknadsrisk	Marknadsrisk är risken att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sett. Ränterisk och valutarisk är olika former av marknadsrisk.
Likviditetsrisk	Likviditetsrisk är risken att det inte finns väl fungerande marknader som gör det möjligt att dels få likvida medel i utbyte mot värdepapper, dels förändra risken genom att ingå derivattransaktioner.
Motpartsrisk	Motpartsrisk avser risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sina betalningsförpliktelser eller förpliktelser att leverera andra säkerheter.
Ränteomsättningsrisk	Ränteomsättningsrisk är risken att skulden omsätts till ofördelaktiga räntor.
Ränterisk	Ränterisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer ändras.
Valutarisk	Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknat till svenska kronor, förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras.

Bilaga 2: Ordlista

Bankgaranti	Bank garanterar (mot avgift) det belopp, som kunden kan åläggas betala för att han inte fullgjort sina åtaganden gentemot tredje man. Det kan gälla entreprenad- eller leveranskontrakt, framtida fakturakrediter eller för andra åtaganden.
Betalningsberedskap	Betalningsberedskapen uttrycks i antal dagar och beräknas som likvida medel inklusive outnyttjad avtalad checkräkningskredit och lånelöften i förhållande till landstingskoncernens genomsnittliga driftskostnad per dag.
Deposit	Tidsbunden placering (lån) av medel i bank med i förväg bestämd förfallotidpunkt. Vanligen med kort löptid.
Derivat	Finansiellt instrument vars värde baseras på och följer värdet på ett underliggande värdepapper, t ex statsskuldväxlar eller aktier. Exempel på derivat är optioner och terminer.
Finansiell leasing	Vid finansiell leasing köper ett finansbolag in varan och hyr ut den till leasingkunden. Leasingkunden står själv för service, underhåll, försäkringar etc. Kunden står även för de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet.
Förfall	Innebär att samtliga rättigheter och skyldigheter enligt ifrågavarande avtal upphör. Dock kvarstår alltid oreglerade mellanhavanden.
Limit	Risknivå som begränsar innehav av finansiella instrument.
Löptid	Tiden från ”i dag” till och med förfallodagen.
Räntebindningstid	Avtalad ränteperiod, kan vara skild från lånets löptid.

Ändringsbilaga finanspolicy 2016

3.8 Lån (inlåning) eller finansiell leasing

Befintlig lydelse	Ny lydelse
Förvaltning/bolag som vill uppta lån ska göra detta i samråd med Internfinans. Om förvaltning/bolag vill använda finansiell leasing är det tillåtet om det inte finns beslutad restriktion för detta och endast i samråd med Internfinans. Utfärdande av publikt lån eller annat upptagande av kredit på marknaden verkställs endast av Internfinans. Upptagande och förtidslösen av lån inom koncernen sker till marknadsmässiga villkor.	Förvaltning/bolag som vill uppta lån ska göra detta i samråd med Internfinans. Om förvaltning/bolag vill använda finansiell leasing är det tillåtet om det inte finns beslutad restriktion mot detta och endast i samråd med Internfinans. Utfärdande av publikt lån eller annat upptagande av kredit på marknaden verkställs endast av Internfinans. Upptagande och förtidslösen av lån inom koncernen sker till marknadsmässiga villkor. Förvaltning/bolag ansvarar för att balansera ränteomsättningsrisken på sin skuldportfölj genom att reglera den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden (räntebindningen). Om inga andra lokala riktlinjer utfärdas gäller att denna räntebindning ska uppgå till mellan 0 och 5 år. Förvaltning/bolag kan dock i samråd med Internfinans upprätta egna lokala riktlinjer för räntebindningen anpassade till den enskilda enhetens verksamhet och riskprofil.
Motivering till förändring *Lån (inlåning) eller finansiell leasing*	
En föreslagen förändring av räntesättningen på de interna lånen innebär en uppdelning av räntekostnaden i en del som beror på kapitalbindning och en del som beror på räntebindning. Kapitalbindningen hanteras av Internfinans centralt medan räntebindningen på enhetsnivå är respektive förvaltning/bolags ansvar. Den nya lydelsen tydliggör vad detta ansvar innebär.	

3.9 Förskottsbetalning (Grundregel)

<table>
<tr><th>Befintlig lydelse</th><th>Ny lydelse</th></tr>
<tr><td>Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgaranti eller motsvarande garanti ska utfärdas av institut med ratingnivå på lägst en av följande:

<table><tr><td>Standard & Poor’s</td><td>A</td></tr><tr><td>Fitch</td><td>A</td></tr><tr><td>Moody’s</td><td>A2</td></tr></table>
Bankgaranti eller motsvarande garanti ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

I det fall annan garanti än bankgaranti erhålls ska förvaltning/bolag kunna påvisa att säkerhet minst motsvarande bankgaranti erhålls.</td><td>Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgaranti eller motsvarande garanti ska utfärdas av institut med ratingnivå på lägst en av följande:

<table><tr><td>Standard & Poor’s</td><td>A-</td></tr><tr><td>Fitch</td><td>A-</td></tr><tr><td>Moody’s</td><td>A3</td></tr></table>
Bankgaranti eller motsvarande garanti ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

I det fall annan garanti än bankgaranti erhålls ska förvaltning/bolag kunna påvisa att säkerhet minst motsvarande bankgaranti erhålls.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Motivering till förändring Förskottsbetalning (Grundregel)</th></tr>
<tr><td colspan="2">Ratinginstitutens revideringar av ratingbetyg har inneburit en gradvis sänkning av betygen inom banksektorn. För att kunna säkerställa valmöjligheter vid upphandlande av bankgarantier vid förskottsbetalning behöver Finanspolicyns ratingkrav mjukas upp något.</td></tr>
</table>

3.9 Förskottsbetalning (Undantag)

<table>
<tr><th>Befintlig lydelse</th><th>Ny lydelse</th></tr>
<tr><td>Undantag från kravet på bankgaranti eller motsvarande garanti enligt ovan kan beviljas i samråd med Internfinans om leverantören har en rating enligt lägst en av följande:

<table><tr><td>Standard & Poor’s</td><td>A</td></tr><tr><td>Fitch</td><td>A</td></tr><tr><td>Moody’s</td><td>A2</td></tr></table>
Garanti utfärdad av koncernens moderbolag eller ett av moderbolaget till 100 procent ägt bolag inom samma koncern som motparten kan även accepteras efter samråd med Internfinans förutsatt att aktuellt bolag har rating enligt ovanstående krav.

Om inget av ovanstående villkor är uppfyllt kan förvaltningar/bolag i samråd med Internfinansbesluta om att inte skydda förskottsbetalning om beloppet är högst 20 miljoner kronor samtidigt per motpart och leverans sker inom sex månader. Förvaltning/bolag ska i detta fall förse Internfinans med en bedömning av leverantörens kreditvärdighet som motiverar varför undantag ska göras.

Bevakning av garanti åligger respektive verksamhet.</td><td>Undantag från kravet på bankgaranti eller motsvarande garanti enligt ovan kan beviljas i samråd med Internfinans om leverantören har en godkänd rating enligt grundregeln.

Garanti utfärdad av koncernens moderbolag eller ett av moderbolaget till 100 procent ägt bolag inom samma koncern som motparten kan även accepteras efter samråd med Internfinans förutsatt att aktuellt bolag har rating enligt grundregeln.

Om inget av ovanstående villkor är uppfyllt kan förvaltningar/bolag i samråd med Internfinans besluta om att inte skydda förskottsbetalning om beloppet är högst 20 miljoner kronor samtidigt per motpart och leverans sker inom sex månader. Förvaltning/bolag ska i detta fall förse Internfinans med en bedömning av leverantörens kreditvärdighet som motiverar varför undantag ska göras.

Bevakning av garanti åligger respektive verksamhet.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Motivering till förändring Förskottsbetalning (Undantag)</th></tr>
<tr><td colspan="2">Uppmjukningen av ratingkravet enligt grundregeln föreslås också gälla det undantag som kan göras om leverantören själv har tillräckligt god rating.</td></tr>
</table>

3.10 Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta

Befintlig lydelse	Ny lydelse
… Då det föreligger valutarisk, det vill säga om avtal avses tecknas med koppling till utländsk valuta, gäller att förvaltning/bolag vid varje tidpunkt totalt får ha valutarisk på högst 20 miljoner kronor som ej är valutasäkrade. Om valutarisken för förvaltning/bolag kan komma att överstiga 20 miljoner kronor ska Internfinans kontaktas i förväg för avstämning av huruvida valutasäkring ska ske eller ej. Utformningen av valutasäkring samt graden av säkring ska överenskommas mellan Internfinans och upphandlande verksamhet innan avtal i utländsk valuta tecknas. **Vid en total valutarisk överstigande 20 miljoner kronor gäller följande:** • Huvudregeln är att lägsta tillåtna nivå på valutasäkring är att valutaflöden upp till och med 12 månader framåt i tiden ska säkras. • Med beaktande av marknadsläge och risk i samråd med Internfinans får avsteg göras ned till 9 månader, det vill säga att valutaflöden bortom 9 månader ej säkras. I detta fall åligger det respektive förvaltning/bolag att bevaka att säkring sker då tiden till dess valutaflöden inträffar blir kortare än 9 månader. …	… Då det föreligger valutarisk, det vill säga om avtal avses tecknas med koppling till utländsk valuta, gäller att förvaltning/bolag vid varje tidpunkt totalt får ha valutarisk på högst 20 miljoner kronor som ej är valutasäkrade. Det totala belopp som vid varje tidpunkt inte är valutasäkrat enligt detta undantag får dock maximalt uppgå till motsvarande 100 miljoner kronor. Om valutarisken för förvaltning/bolag kan komma att överstiga 20 miljoner kronor ska Internfinans kontaktas i förväg för avstämning av huruvida valutasäkring ska ske eller ej. Utformningen av valutasäkring samt graden av säkring ska överenskommas mellan Internfinans och upphandlande verksamhet innan avtal i utländsk valuta tecknas. **Om bedömningen efter avstämning med Internfinans är att valutasäkring ska ske gäller följande:** • För flöden längre än 9 månader, men kortare än 12 månader, gäller att minst 50% behöver säkras. • För flöden längre än 6 månader, men kortare än 9 månader, gäller att minst 75% behöver säkras. • För flöden närmare i tiden än 6 månader gäller att minst 90% behöver säkras. …

Motivering till förändring *Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta*

Tillägget i stycke 1 förtydligar att begränsningen på 100 miljoner kronor som återfinns i 7.1 avser just det undantag som beskrivs i stycke 1.

Den förändring av regelverket kring valutasäkringar som föreslås beror dels på att det i vissa lägen finns osäkerhet kring storleken på valutaflöden 12 månader fram i tiden och dels på att en successiv säkring över tiden ger en bättre riskprofil än att säkra hela det belopp som förfaller inom 12 månader.

7.3 Koncernens motpartsrisk i derivat

<table>
<tr><th>Befintlig lydelse</th><th>Ny lydelse</th></tr>
<tr><td>Landstinget får ha banker med ratingnivå på lägst en av följande som motparter vid användandet av derivatinstrument:

<table><tr><td>Standard & Poor’s</td><td>A</td></tr><tr><td>Fitch</td><td>A</td></tr><tr><td>Moody’s</td><td>A2</td></tr></table>
Om fullgoda säkerheter ställs av motparten anses motpartsrisk mot denna motpart inte föreligga och därmed behöver ratingkravet ej tillämpas. Beslut om sådan hantering fattas av Internfinans styrelse.</td><td>Landstinget får ha banker med ratingnivå på lägst en av följande som motparter vid användandet av derivatinstrument:

<table><tr><td>Standard & Poor’s</td><td>A-</td></tr><tr><td>Fitch</td><td>A-</td></tr><tr><td>Moody’s</td><td>A3</td></tr></table>
Om fullgoda säkerheter ställs av motparten anses motpartsrisk mot denna motpart inte föreligga och därmed behöver ratingkravet ej tillämpas. Beslut om sådan hantering fattas av Internfinans styrelse.</td></tr>
<tr><th colspan="2">Motivering till förändring Koncernens motpartsrisk i derivat</th></tr>
<tr><td colspan="2">I likhet med förändringen av ratingkravet i 3.9 anpassar det nya kravet sig till den glidning mot lägre kreditbetyg som skett i banksektorn.</td></tr>
</table>